NUTRI ACADEMY

Manuál pro lektory a kouče

Z OVCE TVŮRCE: THE NEW LEVEL OF MATRIX

www.nutri.academy

Milí lektoři a lektorky, dostává se vám do rukou autorizovaný studijní text, který shrnuje základní požadavky a rysy práce Lektora vzdělávání dospělých. V těchto skriptech naleznete teoretické i praktické informace, které postupně procvičíme. Důležité je, abyste si poctivě splnili všechny úkoly, které naleznete v tomto studijním textu pod označením Úkoly. Ty prosím vypracujte písemně, do jednoho dokumentu a kdykoli v průběhu studia pošlete na náš email. Kdybyste potřebovali úkoly prodiskutovat, domluvte si prosím předem telefonickou konzultaci s garantkou kurzu Ing. Radkou Burdychovou, Ph.D., MBA. Další úkoly, cvičební listy, cvičné testy a videa vás čekají na našem studijním centru. Je tam i doporučená časová dotace na jednotlivé studijní části. Tento kurz lektorství záměrně propojujeme s kurzem Kouč (se zaměřením Lifestyle) a tyto kurzy doporučujeme studovat současně. Práce lektora není jen o tom, že se postavíte před skupinu a budete hodinu něco povídat. To už dávno neplatí. Dospělí posluchači očekávají i zábavu, interaktivní metody, vtáhnutí do hry a také zpětnou vazbu. Uvidíte sami, že koučovací metody, které vás učíme v kurzu Kouč skvěle využijete pro práci Lektora. Pokud se účastníci vzdělávání aktivně do vzdělávacího procesu zapojí, rozdělíte je např. do dvojic, trojic, skupin – budete mít lepší zpětnou vazbu a upřímně, ani se tak „nenadřete“. Samozřejmě je vhodné skupinovou práci prokládat teoretickými prezentacemi a přednáškami, zároveň je dobré mít kvalitní studijní opory - skripta, texty, cvičební listy apod. To vše máte možnost „obkoukat“ v našich kurzech. Jako bonusový kurz jsme k tomuto studiu přidali kurz Podnikání, neboť lektor je často tzv. „na volné noze“ a musí tím pádem ovládat i podnikatelské minimum – minimálně pro vedení účetnictví, vystavování faktur, domlouvání zakázek, musí mít znalost cenové politiky, marketingu (jak se prodat) apod. A nezapomeňte, naše kurzy Výživový poradce se státní zkouškou, Kouč se státní zkouškou, Lektor se státní zkouškou – jsou základem pro dosažení kvalifikace Asistent výživy pro oblast zdravotnictví (prozatím uznatelná profese na Slovensku, brzy v ČR).

Přejeme vám příjemné studium u NutriAcademy

Ing. Radka Burdychová, Ph.D., MBA Autorka skript

Osobnost lektora

Při vzdělávání dospělých je klíčová osobnost lektora, protože lektor ovlivňuje úspěšnost vzdělávacího procesu - učí a předává teoretické znalosti, případně i praktické dovednosti dle domluvené zakázky. Lektora můžeme definovat jako pracovníka ve vzdělávání dospělých, jehož cílem je realizovat vzdělávací proces.

Když se zaměříme na osobnost lektora, zjistíme, že nejsou stěžejní jen jeho kvalifikační předpoklady či zkušenosti, ale velkou roli při výuce hrají také jeho pedagogické, organizační a komunikační dovednosti, vlastnosti osobnosti a vůbec, jak jako člověk působí na účastníky. Lektor by měl být schopný „naladit se na vlnu“ každého účastníka, měl by umět účastníky zaujmout, namotivovat je a vtáhnout do tématu a vyvolat u nich potřebu samostatného vzdělávání.

Pozor na skutečnost, že i vynikající odborník může být špatný lektor – a v drtivé většině případů tomu tak i je. Skvělá znalost oborné problematiky automaticky nedělá z tohoto člověka skvělého lektora. V praxi se většinou setkáme s tím, že odborníci neumí učit – tedy předávat vhodnou a srozumitelnou formou informace publiku tak, aby je publikum pochopilo. Za úspěch lektorské práce lze považovat to, když 80% účastníků vzdělávání problematiku pochopí.

Lektorování můžeme do jisté míry také pojmout jako určitou formu doprovázení účastníků probíraným tématem. Lektor může vyučované téma ukotvit metodicky a je oporou při řešení různých problematických situací či úkolů. Při nebo po vzdělávacím bloku proto často dochází spontánně nebo plánovaně k poradenství. Při vzdělávání může některá probíraná látka v účastnících otevřít jejich citlivá témata, avšak musíme dbát na to, že lektorování by nikdy nemělo přejít k terapii. I když můžeme mít v dané chvíli tendenci řešit problém účastníka, musíme si uvědomit, že naším úkolem je splnění dohodnutých zadání a cílů.

Image lektora

Každý člověk je osobnost a každý lektor by měl umět podtrhnout právě tu svoji. Pokud chcete být zapamatovatelní, pracujte na své výjimečnosti, podtrhněte svoje vlastnosti, schopnosti a svůj vzhled, oblečení apod. Nebuďte tuctoví, nekopírujte ostatní. Zároveň, pokud se vám někdy něco v projevu jiného lektora líbí, můžete se inspirovat a daný prvek přenést do svého projevu nebo použít v nějaké vzdělávací metodě. Dress code je vhodné přizpůsobit cílové skupině. Pozor na používání šperků, doplňků apod – aby nebránili výuce (např. několik náramků na ruce může při gestikulaci přílišně chrastit, příliš vysoké podpadky mohou omezovat chůzi při prezentaci, použití těžkého parfému může vadit publiku apod.). K základním pravidlům patří čisté vyprané oblečení, umyté vlasy, upravený zevnějšek, použití deodorantu (pozor, ten noste i s sebou, protože při výuce se občas člověk pořádně „zapotí“), vyčištěné zuby i uši, vhodné je nosit i osvěžující sprej do úst apod. Co se týče oblečení, používejte neutrální barvy s ne příliš výraznými motivy. Publikum by se mělo soustředit především na odborný obsah toho, co mu přinášíte, nejde o módní přehlídku.

Kompetence lektora

Kompetence můžeme v našem případě vymezit jako soubor schopností, dovedností, znalostí, hodnot a postojů, které jsou nutným předpokladem pro zvládání lektorské činnosti. Když si představíme, jaké kompetence by měl mít lektor vzdělávání dospělých, můžeme vymezit tyto tři základní oblasti kompetencí:

ODBORNÉ KOMPETENCE ANDRAGOGICKÉ KOMPETENCE OSOBNOSTNÍ KOMPETENCE

Postupně si zde popíšeme a rozebereme všechny uvedené skupiny kompetencí:

: Pro každého lektora by měly být samozřejmostí znalosti svého

Odborné kompetence

oboru s určitým přesahem do příbuzných oblastí. Lektor by měl také sledovat a znát aktuální dění ve svém oboru. Vhodná je také pravidelná účast na odborných setkáních, konferencích a workshopech a sledovat nejenom odborné, ale také andragogické a osobnostní kompetence kolegů z oboru i mimo obor.

Lektor by měl znát didaktické zásady, efektivně využívat

Andragogické kompetence:

forem a metod výuky, měl by mít jednoduše schopnost dobře učit. Tyto andragogické kompetence můžeme dále rozčlenit na:

Komunikaci: do této oblasti patří slovní projev lektora, schopnost efektivně předávat informace účastníkům, adekvátně používat gest, očního kontaktu a dalších prvků neverbální komunikace

Zpětnou vazbu: lektor by měl umět získávat od účastníků takové informace, které mu umožňují korigovat a zefektivňovat průběh vzdělávání, taktéž lektor dává účastníkům informace o tom, jak zvládají vzdělávací proces a jakých dosahují výsledků

Motivaci: lektor by měl vhodně motivovat účastníky k aktivnímu zapojení do vzdělávání a zdůrazňovat jim praktický přínos získaných dovedností, vědomostí a znalostí

Plánování vzdělávání: lektor by měl umět dobře rozplánovat vzdělávací akci, její obsah, rozsah, použité formy a metody vzdělávání, vychází ze vzdělávacích potřeb jednotlivých účastníků a požadovaného cíle vzdělávání

Znalost forem a metod vzdělávání: lektor by měl vhodně a přiměřeně používat takové formy a metody vzdělávání, které korespondují se stanoveným cílem a obsahem kurzu a umožní účastníkům získat potřebné schopnosti, dovednosti, znalosti

Prezentační dovednosti: lektor by měl dokázat kvalitně prezentovat informace účastníkům a využívat vhodné vizualizační prostředky či prezentační a didaktickou techniku

Osobnostní kompetence jsou širokým pojmem a zahrnují v

Osobnostní kompetence:

sobě celou řadu oblastí. Patří sem jednotlivé aspekty osobnosti lektora jako je charakter, postoje, hodnoty, temperament…, ale i interpersonální vztahy s účastníky apod.

Podrobněji například:

Zodpovědnost: lektor by měl mít zodpovědný přístup k přípravě i realizaci vzdělávacího kurzu, měl by si být vědom své zodpovědnosti za zdárný průběh a dosažení stanovených výsledků vzdělávání

Důslednost: lektor by měl být důsledný, měl by plnit stanovené cíle, dotahovat aktivity do konce, důsledně plnit nastavená očekávání účastníků, dávat realistické sliby a důsledně je pak plnit

Smysl pro spravedlnost: lektor by měl přistupovat ke všem účastníkům vzdělávání se stejnou mírou respektu a úcty, objektivně by měl hodnotit dosažené výsledky účastníků, zohledňovat jejich individuální potřeby

Sebeovládání a zvládání konfliktů: lektor by měl být schopen ovládat své emoce a dokázat efektivně a racionálně řešit případné konflikty s účastníky či mezi účastníky

Adaptace na prostředí: lektor by měl dokázat se přizpůsobit podmínkám daného prostředí, ve kterém probíhá vzdělávací aktivita, měl by být schopen přizpůsobit si prostředí tak, aby vyhovovalo obsahu, formě a daným cílům vzdělávací aktivity

Odolnost proti stresu: lektor by měl zvládat stresové situace a zároveň dokázat minimalizovat stres, který by mohl být v průběhu vzdělávání přenesen na účastníky, měl by být schopen neuvádět účastníky a ani sebe do časového či jiného stresu

Improvizace: lektor by měl dokázat v případě potřeby vhodně improvizovat a řešit neočekávané situace, které mohou při vzdělávání nastat, také by měl umět reagovat na projevené i skryté potřeby účastníků a přizpůsobovat jim individuálně vzdělávací proces

Osobní rozvoj: lektor by měl být schopen a ochoten pracovat na svém osobním rozvoji a zdokonalovat se ve všech klíčových kompetencích

Schopnost evaluace: lektor by měl dokázat získat a zpracovat zpětnou vazbu od účastníků a vyvodit z ní závěry, které pak použije pro zefektivnění vzdělávacího procesu, měl by také být schopen vlastního sebehodnocení a měl by umět pracovat na svých nedostatcích

Empatie: lektor by měl být empatický a měl by umět vidět situaci očima účastníků, vžít se do jejich role, chápat jejich potřeby, názory, postoje, a vhodně a citlivě reagovat na komunikační signály, které účastníci vzdělávání vysílají

Flexibilita: lektor by měl být flexibilní, dokázat se přizpůsobit požadavkům a potřebám účastníkům vzdělávání ohledně obsahu, rozsahu a dalších aspektů vzdělávání, měl by dokázat přizpůsobit vzdělávací proces, použít vhodné formy, metody a další prostředky tak, aby maximálně zefektivnil proces vzdělávání

Kreativita: lektor by měl být kreativní (jak při přípravě, tak i při realizaci vzdělávání) a měl by umožnit účastníkům, aby při vzdělávání využívali svoji kreativitu, dále by se měl snažit stále o hledání nových, efektivnějších forem, metod a postupů výuky

Úkoly:

Nyní již znáš profil „ideálního“ lektora. Udělej si malou soukromou inventuru - které kompetence lektora již splňuješ? Jaké kompetence podle Tebe v profilu ideálního lektora chybí?

Rozsah kompletních skript

Kompletní skripta mají celkem 24 stran
včetně obálky.

Tato ukázka obsahuje prvních 6 stran původního dokumentu.